

PONENT

8. L'AFANY PER LA GARANTIA I LA DEFENSA

L'ASSOCIACIÓ
DRETS SEXUALS
I REPRODUCTIUS

PONENT

Foto: Junta Granada Informa from Granada, España, CC BY-SA 2.0, via Wikimedia Commons

La defensa dels drets sexuals i reproductius a la vegueria de Ponent parteix de la complexa interrelació entre les lluites locals i la legislació catalana i estatal. Al llarg d'aquests anys, els feminismes a Catalunya, en particular a les terres de Ponent, han reivindicat la importància de garantir que aquests drets siguin accessibles i efec-

tius per a totes les dones, malgrat les desigualtats territorials que històricament han existit en aquest àmbit.

Des del 2010, les dones a Catalunya podien accedir a l'avortament de manera gratuïta i pública dins del sistema sanitari català. No obstant això, a la vegueria de Ponent, la realitat ha demostrat que la legalitat no sempre es tradueix en un accés efectiu i equitatiu a aquest dret. Després de moltes accions reivindicatives dels diferents grups feministes de

Ponent per denunciar aquesta iniquitat territorial, l'any 2020, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya va anunciar l'inici de l'avortament quirúrgic a la capital de Ponent, gràcies a un acord amb la clínica privada MiNova Aliança a Lleida. Tanmateix, diversos col·lectius feministes i professionals van descobrir que, malgrat les afirmacions oficials, els avortaments quirúrgics no estaven garantits.

D'aquesta manera, els col·lectius feministes del territori de Ponent, conjuntament amb altres col·lectius de defensores dels DSiR de Catalunya integrats a la Campanya pel Dret a l'Avortament Lliure i Gratuït, posen en marxa un **manifest que titlla aquesta informació com a falsa i reivindica aquest dret –l'avortament- a la xarxa de sanitat pública**. Denuncien que enlloc d'oferir l'avortament quirúrgic, s'està practicant el farmacològic fins la setmana 14 de gestació, tot i que els protocols de Salut estableixen que aquests mètodes es poden fer fins la setmana 9. Aquesta situació respon a una estratègia per reduir costos i gestionar la falta de professionals, molts dels quals són

Imatge extreta del Twitter del Grup de Dones de Lleida

PONENT

La vegueria de Ponent és la demarcació amb més professionals objectors de consciència i [amb més] pes significatiu de l'església catòlica en aquestes institucions. Per aquest motiu, els grups i col·lectius feministes del territori treballen intensament, durant aquests anys, en la denúncia d'obstacles amb els que es troben a l'hora de voler avortar.”

objectors de consciència. Això limita la capacitat de les dones per decidir, vulnerant els seus drets sexuals i reproductius.

D'aquesta manera, l'Hospital Arnau de Vilanova de Lleida -hospital de referència de la vegueria de Ponent-, així com als CAPs de Balaguer, Tàrrrega i Mollerussa, les dones només podien accedir a l'avortament farmacològic, mentre que a la localitat d'Aran ni tan sols tenien aquesta opció i havien de desplaçar-se a Balaguer. Aquesta desigualtat territorial comporta una vulneració dels drets sexuals i reproductius, obligant les dones de Ponent a assumir els costos de desplaçaments per avortar a Barcelona, Girona o Tarragona. Aquest fet és degut a que la vegueria de Ponent és la demarcació amb més professionals objectors de consciència i pel pes significatiu de l'església catòlica en aquestes institucions. Per aquest motiu, els grups i col·lectius feministes del territori treballen intensament, durant aquests anys, en la denúncia d'obstacles amb els que es troben a l'hora de voler avortar.

Aquesta situació va reactivar de manera contundent les lluites territorials pel dret a l'avorta-

ment lliure i gratuït. A més, es va comptar amb el suport i la implicació d'entitats i col·lectius de tota Catalunya, que van unir forces per reivindicar aquest dret. Un exemple d'aquesta col·laboració és la creació de la campanya **“Avortar no és un joc, és un dret!”** llançada el 2023 per l'Associació dels Drets Sexuals i Reproductius i el Consell Nacional de Joventut de Catalunya.

L'objectiu de la campanya va ser visibilitzar les dificultats que les dones i persones gestants de Ponent afronten per accedir a l'avortament legal i segur. Aquesta iniciativa destaca la necessitat d'una atenció sanitària adequada i equitativa,

Concentració a Lleida pel
dret a l'avortament

Fotografia extreta de CFAU

denunciant que, malgrat la legalitat de l'avortament, les opcions disponibles són limitades. A través d'accions de sensibilització, la campanya busca exigir transparència del Departament de Salut i promoure una desestigmatització de l'avortament al territori.

Gràcies al teixit associatiu feminista d'arreu de Catalunya, reivindicant les limitacions de la Llei i reclamant un govern capaç de materialitzar les demandes feministes històriques, s'assoleix l'any 2023 la modificació de la Llei sexual i reproductiva i la interrupció voluntària d'embaràs del 2010.

La **Llei Orgànica 1/2023** és la nova normativa que modifica la Llei orgànica 2/2010 de **Salut Sexual i Reproductiva i de la Interrupció Voluntària de l'Embaràs** amb la finalitat de garantir els drets fonamentals relacionats amb la salut sexual i reproductiva. Entre les millores s'inclou l'abolició del termini de "reflexió de tres dies" i la restitució del dret a avortar sense permís parental per a dones d'entre 16 i 18 anys. També s'inclouen mesures per finançar anticonceptius gratuïts i promoure una educació sexual amb perspectiva de

gènere. Per primera vegada, la salut menstrual es reconeix com un estàndard de salut, amb la distribució gratuïta de productes menstruals i la possibilitat de baixa laboral per avortament i dolors menstruals intensos.

Un dels aspectes més rellevants de la modificació de la Llei és l'obligació de crear un registre per a la **regulació de l'objecció de consciència**. Com hem vist, l'objecció de consciència ha estat una qüestió que ha generat una desigualtat territorial atemptant contra el dret d'avortar dins del sistema sanitari públic a les dones d'algunes localitats, com per exemple a les terres de Ponent.

L'objecció de consciència ha de ser considerada un dret individual i no pot convertir-se en un dret institucional. Per aquest motiu, és essencial que les institucions regulin i planifiquin adequadament aquesta pràctica, assegurant que els serveis d'avortament siguin accessibles a les dones a les terres de Ponent.

Des d'una perspectiva feminista, es pot argumentar que l'objecció de consciència ha estat utilitzada com un dispositiu de control sobre els

PONENT

Centre Jove de Salut Sexual a
Lleida

Fotografies extretes del web
del Centre Jove de Salut Sexual.

cossos de les dones, perpetuant desigualtats i limitant la seva autonomia. D'aquesta manera, aquests anys estan protagonitzats per les protestes, manifestacions, reivindicacions de l'autoorganització feminista de Ponent reclamant l'avortament gratuït i lliure, dins del circuit de la sanitat pública i de proximitat.

L'any 2023, l'Ajuntament de Lleida va inaugurar el **Centre Jove de Salut**, un espai dissenyat

per oferir assessorament i acompanyament als joves de fins a 30 anys en temes relacionats amb la sexualitat. Inspirats en el model del CJAS que va crear L'Associació Drets Sexuals i Reproductius l'any 92, La Paeria va voler impulsar un centre per promoure l'educació sexual entre el jovent de Lleida, així com proporcionar atenció sexual i afectiva que sigui més accessible i confidencial.

Malgrat tot, la creació d'aquest centre ha estat molt polèmica per no comptar amb les entitats comunitàries de llarga trajectòria al territori. Aquesta aliança entre les entitats de base i les institucions és imprescindible per avançar amb les àrees d'actuació del Centre que inclouen la informació sobre infeccions de transmissió sexual, l'embaràs, l'anticoncepció, la diversitat funcional, la menstruació, el plaer i les pràctiques sexuals, la violència masclista, els drets del col·lectiu LGTBI-Q+, i l'educació sanitària. El treball comunitari és imprescindible per garantir que les persones joves puguin accedir a recursos i informació adequada, contribuint així a una societat més informada, justa i saludable.

ELABORAT PER L'ASSOCIACIÓ DE DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS EN EL MARC DEL PROJECTE
GENEALOGIA FEMINISTA DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS.

Recerca i elaboració **Laia Moreno Fernández** / Gràfica i il·lustracions **Mercè M. Tarrés** / Coordinació **Sílvia Aldavert**

L'Associació

✉ contacte@lassociacio.org

☎ 933 055 322

🌐 <https://lassociacio.org/>

📱 @lassociacio 📺 @lassociaciotsr

AMB EL SUPORT DE

